

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj
premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravništvo v Gorici,
na Placuti št. 12.
ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv.
Hilarija št. 7.

KLERIKALIZMA NI!

Non er'pit mortalia
Qui regna dat coelestia
On ki daje Božje kraljestvo.
Ne jemlje človeškega!

Tako poje sv. cerkev o Jezusu Kr., katerega se je bil kralj Herod zbal, ker je mislil, da mu bo uzel kraljevo krono ali, da mu bo škodoval na kraljevi časti in oblasti. Ne boj se Herod! On, ki daje ljudem Božje kraljestvo, ne jemlje nikomur človeškega! Herod pa ni miroval! Iz strahu, da bi mu Kristus ne izpodmaknil kraljevega prestola, začel ga je preganjati, ko je bil še v plenicah. Ker ni vedel, kje da je, ukazal je pomoriti v Betlehemu vse otroke od 2 let nazaj, upajoč da zajame med njimi tudi njega!

Herod je bil prvi, ki je preganjal, rekli bi, *klerikalizem*. Beseda klerikalizem se izvaja iz grške besede cleros — duhovščina. *Klerikalci* so ti, ki se oklepajo Kristusove duhovščine. V tem pomenu morajo biti vsi pravoverni kristijani klerikalci. Sovražniki Kristusove duhovščine so pa iznašli še drugo besedo, namreč *klerikalizem*. Klerikalizem pomenja v zmislu brezvercev in liberalcev teženje Kristusove duhovščine za nadvlado tudi v posebnih in političnih zadevah.

Ali pa v resnici biva to teženje med Kristusovo duhovščino? Ne in stokrat ne! Kakor je veljalo o Kristusu: „On, ki daje Božje kraljestvo, ne jemlje nikomur človeškega“, tako mora veljati tudi o Kristusovih namestnikih: „Oni, ki so poklicani, da vodijo ljudi v nebeško kraljestvo, ne jemljejo nikomur človeških oblasti in časti! Naloga Kristusove duhovščine, kot *duhovščine*, nikakor ni, da uganja politiko, da se poteguje za prvenstvo in nadvlado. Njena naloga je vse kaj drugega!

Krivi so tedaj trditve, katere čitamo dandanes po časopisih, žal tudi po slovenskih, v „Soči“, v „Slovenskem Narodu“ itd., da goji duhovščina Kristusova *klerikalizem*. *Klerikalizma ni in ga ne sme biti!* Ne rečemo, da se ne dobe duhovske osebe, ki imajo morda take težnje! Ali takih oseb dobimo v vseh stanovih. — Zmote posameznih oseb je treba prezirati. Dobe se advokati,

kateri mislijo, da so nad vsemi drugimi stanovi. V tem slučaju bi smeli govoriti o advokatzizmu. Dobe se zdravniki, ki mislijo, da so čez vse. V tem slučaju bi smeli govoriti o medicizmu itd.

Kristusova duhovščina, kot duhovščina, ne pozna klerikalizma! Kot duhovščina ni poklicana za posvetno oblast, za posebnostno vladanje in politikovanje!

Kaj tedaj? *Ali ne smejo duhovniki politikovati?* Marsikateri Malovrh in Tavčar bi rad duhovščino zvezal za altar ali zaprl v sakristijo, da bi jim ne motila političnih burk, katere uganjajo. Ne boš! Duhovniki imajo *dvojno pravico*, da se umešujejo v politiko! *Prvo pravico* jim daje njih sveta služba. Kadar vidijo, da so v nevarnosti svete resnice, da je v nevarnosti sv. cerkev, tedaj morajo duhovniki ven iz sakristije med ljudstvo, katero jim je izročeno v skrb! V teh slučajih je vsaka nemarnost in nebržnost naravnost greh proti nalogi, katero nam je izročil Kristus! Iz tega si rezlagamo, zakaj so v vseh časih vneti duhovni stali v prvih vrstah kot bojovníki nasproti brezverskim političnim strankam, zakaj so se v vseh časih dajali duhovniki voliti v občinske, deželne in državne zastope, zakaj so duhovniki in celo redovniki sprejemali iz rok posvetnih vladarjev važne vladne službe in časti!

Drugo pravico, da se duhovniki umešujejo v politiko, pa jim daja njih državljanska pravica. Ali ne plačujemo tudi duhovniki, kot državljani, davkov? Ali ne delujemo mi duhovniki, kot državljani, za blagor države? Gotovo! In še kako! Duhovščina je glaven steber pravosti, a pravost nujni pogoj za sleharno državo. Uzemite duhovščino in prepričani bodite, da bi vsi tisoči in tisoči vojakov, topov in pušk, vsi žandarji in stražniki ne mogli več vzdrževati javnega reda v državi! In da bi ne imeli pravice umeševati se v politiko? Malovrhe, Tavčarje in njim sorodne bi morali izključiti od politike, ne pa duhovščine!

Sicer pa, ne bojte se, Herodje! Dasi imajo duhovniki v pravem pomenu besede pravico umeševati se, kot državljani, v poli-

tiko, zavedati se morajo vendar besed sv. Pavla: „Nihče, ki se za Boga vojskuje, se ne zapleta v posvetne opravke.“ Služba duhovska je tako visoka in sveta, da bi jej bila taka zgolj posvetna opravila neprimerna. Zato želi sv. cerkev, da se v politiki vselej in povsod da prednost možu lajiku, ako je krščanskega mišljenja in ima enake zmožnosti. Tega načela se drži tudi slovenska duhovščina in se bo držala tudi za naprej!

Kje si tedaj, o klerikalizem? Ni ga in ga ne more biti! Klerikalci smo sicer vsi in moramo biti — toda klerikalizma ne poznamo in ga nečemo poznati! Non eripit mortalia, qui regna dat coelestia!

POLITIČNI PREGLED.

Novo ministerstvo se že pripravlja. Predsednik mu bo, kakor smo že zadnjič poročali, Körber, kateri ima tudi nalogo izbrati si tovariše. Körber je končal že lep del svoje naloge. Ima že, kakor poročajo, trgovskega ministra grofa Goëssa, dosedajnega namestnika v Trstu in poljedeljskega ministra barona Hein-a, dosedajnega predsednika Krajske. Ministerstvo Wittek pa odstopi lahkega srca, ker je že doseglo namen svojega življenja.

V delegacijah se je sprejel program o zboljšanju častniških plač. Interpelacija radi izгона Čehov iz Nemčije je imela uspeh. Nemška vlada je preklicala vse ukaze proti Čehom. A vendar ni upati, da bo sklep delegacij dovoljen, ker bodo Čehi glasovali proti marsikaterim zahtevam vlade.

Italija je sedaj v velikih skrbih za bodočnost. Italijane peče še vedno poraz iz zadnje vojke proti Meneliku. Z veseljem slišijo zdaj, da je Anglija v škripcih, posebno v Egiptu. Derviši hujskajo Egipčane k revoluciji. Anglija pa ne more biti kos Egipčanom. Zato bo pa naprosila Italijo, da zasede Egipt. Lepa priložnost za Italijane, da popravijo razdrapani lavorjev venec svoje armade, ako ne poseže kaka druga velevladstvos.

Francija je odstopila del svojega brodovja proti ameriški republiki San Domingo, ki noče plačati škode, katero so napravili lausko leto ustaši ondotnim francoskim trgovcem.

V Turčiji preganjajo pristaše mladoturške stranke. Življenje Sultanovo, katero je bilo že itak vedno v veliki navarnosti, visi zdaj na niti.

Rusija porablja prav dobro sedanji ugodni

LISTEK.

Sveto Leto.

Velikega pomena je letošnje leto za ves katoliški svet, ker se obhaja v večnem Rimu „sveto leto“, katero se je začelo — na predvečer božičnih praznikov m. l. in bo trajalo do predvečera božičnih praznikov t. l.

Kedaj se je začelo obhajati v katoliški cerkvi „sveto leto“?

Proti koncu leta 1299 razširila se je po vesoljnem katoliškem svetu vest, da zamore vsak vernik, ki obišče prihodnje leto cerkev sv. Petra v Rimu, zadobiti popolne sv. odpustke. In res! Na novega leta dan se zbere v Rimu v cerkvi sv. Petra apostola silno velika množica vernikov iz vseh krajev. Med prišlimi ptujci je bil tudi nek 107 let star mož iz Savojskega, kateri je tedajnemu papežu Bonifaciju VIII. pripovedoval, da je bil pred 100 leti, kot 7 letni deček, se svojim ranjnim očetom v Rimu. Pripovedoval je, da ga je omenjenega leta pripeljal ranjki oče v Rim zato, da bi zadobil tudi popolne sv. odpustke, ka-

tere podeli sv. oče papež ob koncu vsakega stoletja vsem, ki obiščejo v istem letu cerkev sv. Petra apostola v Rimu.

Nadalje je še dostavil, da ga je pri tisti priložnosti ranjki oče opominjal, da naj roma l. 1300 v Rim, ako bode se pri življenju, da se udeleži velikega in izvanrednega odpustka, kakor se ga je tudi on udeležil pred sto leti, to je l. 1100.

Papež Bonifacij VIII se skrbno in previdno posvetuje o tej zadevi se svojimi kardinali. On da tudi preiskati stare zapisnike, da bi poizvedel iz teh, ali je kje zapisan ta izvanredni odpustek o sv. letu, — toda zastoj je bilo iskanje in pregledovanje zapisnikov, ker nikjer ni bilo nič najti o tem.

Ker je pa od dne do dne vedno več romarjev iz vseh krajev katoliškega sveta prihajalo v Rim, izda papež Bonifacij VIII. posebno pismo ali bulo, v katerem podeljuje za leto 1300 in za vsako prihodnje sto leto popolni sv. odpustek vsem, ki vredno prejmejo sakramenta sv. pokore in sv. obhajila in obiskujejo po enkrat na dan cerkvi sv. apostolov Petra in Pavla 30 dni, ako niso v Rimu doma pa 15 dni.

To je bilo torej prvo sv. leto, katero se da dokazati.

Leta 1342 so prosili Rimljani papeža Klementa VI. ki je tedaj prebival v Avinjonu na Francoskem, da bi proglasil vsako 50. leto svetim letom, ker se ga more le malo ljudi vdeležiti, ako je le vsakih 100 let. Papež usliši njih prošnjo in proglasi že naslednje leto 1350 svetim letom.

Ker pa ne bi čakalo dosti ljudi sv. leta, ako bi se obhajalo to samo vsakih 50 let, ukaže papež Urban VI. l. 1389, naj se obhaja sv. leto vsako 33. leto v spomin 33 letnega Kristusovega bivanja na zemlji. Papež Nikolaj V. je pa odpravil naredbo Urbana VI. ter odredil, naj se praznuje sv. leto po naredbi Klementa VI. vsako 50. leto.

Papež Pavel II. je pa skrajšal obrok ter določil, da naj se obhaja vsako 25. leto; pri tem je ostalo do današnjega časa.

Pod papežem Pijem IX. je obakrat izostalo praznovanje sv. leta, to je l. 1850 in 1875 radi neugodnih okoliščin časa. Podelila pa sta Pij IX. in Leon XIII. izvanredni potem odpustke sv. leta vesoljnemu katoliškemu svetu.

Kako se pa prične in obhaja sv. leto?

čas, ko ne more Anglija nasprotovati. Če traja vojska v južni Afriki še nekaj mesecev, se Rusija tako utrdi v Aziji, da ji ne bodo mogli Angliži nikdar več priti do živega.

Anglija. Angleški listi, kateri so dosedaj hladnokrvno prinašali vesti o porazih angleških armad v južni Afriki, pišejo zdaj že manj zaupno. Velik strah obhaja Angleže, ko mislijo na Iree. V zadnjem času so se namreč združile vse irske stranke. Postopale bodo odločno in izkoriščale zase ugodni trenutek. A tudi med Angleži je nastal razpor in marsikateri časopis svetuje, naj se vendar enkrat sklene mir.

Vojska v južni Afriki. Buri so resnično zapeljali generala Frencha, da jim je šel v past. Po neznatnih angleških zmagah je sledil hud poraz. Iz nejasnih poročil ni mogoče sestaviti števila angleških izgub, gotovo je le, da so bili Angleži popolnoma potolčeni. Na zapadni strani bojišča je hotela okoljena posadka Malfekinga predreti vrste Burov, a izgube na angleški strani so bile velike. Angleški general Metthuen, o katerem ne poročajo angleški listi ničesar več, je pač še tam kjer je bil, če se ni že udal Burom s celo armado. O osodi angleške posadke mesta Kimberley, katera šteje 3 000 mož, ni tudi ne duna ne sluha. Zadnje poročilo iz mesta je prišlo pred Božičem. Veselejše so bile za Angleže vesti, katere so prihajale iz Natala. Angleži so upali, da reši Buller, kateri ima zdaj zopet 20.000 mož, mesto Ladysmith. Angleška posadka te trdnjave se je z obupom bojevala proti Burom. A Buri so odbijali njih napad. General Buller je hotel večkrat priti angleški posadki na pomoč. Vselej je bil pobit. Včeraj pa se je razširila po Londonu grozna vest, da je Ladysmith v rokah Burov in, da se je cela posadka (10.000 mož) udala Burom. Buller, kateri je hotel rešiti v zadnjem hipu mesto Ladysmith, je prišel prepozno. Buri so tudi njega potolkli, izgubil je četrti del svoje armade!

DOPISI.

Z dežele. Pravo ste zadeli, g. urednik, ko ste v zadnjem listu proglasili kandidata za državni zbor. Pravite sicer, da čisto na svojo odgovornost in brez dogovora z drugimi priporočate g. dr. Jos. Tonklija, a bodite preverjeni, da ste velikemu številu, da, smelo trdim, veliki večini volilcev iz srca govorili.

Dr. Jos. vitez Tonkli je pri sedanjih naših goriških razmerah najboljši mož za to. Ponujali nam bodo, to vemo, še druge moze, ki so rodo- in domoljubi, ki imajo najboljšo voljo koristiti in pomagati narodu in deželi, a dvomimo, zelo dvomimo, da bi nam zamogli, tudi pri najboljši volji, toliko pomagati, kakor dr. cit. Tonkli.

„Soča“ nam ~~bodo~~ ponujala dr. Staniča, o katerem pravi v zadnji št.: „~~Mož je, lahko rečemo velik talent; zna biti tudi diplomat ob potrebi pa tudi do skrajnosti odločen in brezobziren.~~“ ~~gnojno je do cela samostojen.~~ Kaj hočemo boljšega kandidata za sedajno dobo?

Ako bo Dr. Stanič res kandidiral, potem ne vemo, kdaj bode konec našega razpora in prepira, ker vsi proti — „Sočani“ se bodo z vso močjo uprli tej kandidaturi in ji nasprotovali.

Odbor „Sloge“ je postavil kot kandidata g. profesorja Ivana Berbuča in ga volilec toplo priporoča.

Mi cenimo in spoštujemo g. profesorja, vemo, da je naroden z dušo in telesom, da ima tudi iskreno željo za prosih naroda delovati, da je tudi dober in veren kristjan, ali bojimo se, da ga ljudstvo do sedaj premalo pozna. Nasprotniki mu

1) Pravdarje zna že zastopati! Ali bi znal tudi ljudstvo, je drugo vprašanje! Do zdaj se ni še pokazal.

2) To radi verujemo!

3) Sedajna doba zahteva krščanskih mož, mej katere se dr. Stanič pač ne more pristevati!

„Sveto leto“ se slovesno oznani po naredbi papeža Aleksandra VII. trikrat in sicer s troben-tanjem prvič na praznik Kristovega vnebohoda pred glavnimi vrati cerkve sv. Petra apostola v Rimu, kjer se prebere tudi papežovo pismo ali „bula“ drugi četrto nedeljo v adventu, ali, ako pade ta dan pred božičem, tretjo nedeljo v adventu pred „kvirinalom.“ Na 3. predvečer sv. božičnih praznikov pa otvori slovesno „sv. leto“ papež sam. In to se zgodi tako le:

Na predvečer božičnih praznikov gre papež spremljan od kardinalov, škofov, duhovnikov in drugih vernikov v sikstinsko kapelo, ki se nahaja v vatikanskem gradu. Tam zapoje pred izpostavljenim Najsvetejšim pesem: „Pridi sv. Duh.“ Med tem ko se poje ta pesem grede papež in njegovo spremstvo v procesiji v predvor cerkve sv. Petra h tako imenovanim svetim vratom ki so razen sv. leta vedno zaprta in zazidana.

Tukaj je pripravljen za sv. Očeta prestol, kamor sede, dokler se ne izpoje zgoraj omenjena pesem. Nato gre papež h svetim vratom ter udari z kladvom trikrat po njih. Pri vsakem udarcu zapoje v to določene besede. To stori v znamenje, da se imajo vrata podreti, kar se tudi brz

tudi očitajo, da je preveč prizadet v sedanjem prepiru med poslanci, in mesto, da bi ogenj gasil, da ga še bolj neti.

Zatorej bi bilo v sedanjih zmedah najbolje, da bi se vse stranke zedinile in zopet starega, izčrpanega parlamentarca poslale kot svojega zastopnika na Dunaj.

Sv. Lucija na Mostu. Mesarsko klanje je bilo v naši Bači v noči mej 22. in 23. decembrom minulega leta. Ni mesar klal telet in koštrunov, ampak spriden človek je prav po mesarsko rezal žive in zdrave ljudi. Kako pa je prišlo do tega? Znana gostilničarka Marijanica sprejela je v pre-nočišče kakih 22 let starega človeka, ki se je delal, da je prišel iz svetá, da je zelo truden in si želi dobre postelje. Marijanica ga je tedaj spravila spat na vežo od zgoraj, a ne brez nekega obotavljanja in neke slabe slutnje. Pozneje je šla tudi dekla, 20 letna mladenka, spat v svojo sobo, v katero se je zaklenila. Mimogredé je opazila, da tujec ne spi še. Marijanica pa je še ostala zdolaj pri gorki peči, da bi se grela, ker je bila nekaj nahlajena. Ko je menda mislil, da je vse pozaspalo, vstane tujec. Marijanica ga sliši iti po stopnicah doli, odpreti si hišna vrata, iti vun, a kmalu zopet vrniti se in zakleniti za sabo hišna vrata. Stopil je v izbo, kjer je bila Marijanica in obstal sredi sobe nekam tako čudno in premišljivo, da ga Marijanica nejevoljno in resnobno vpraša: „Kaj pa hočeš, kaj stojiš tu za mano?“ Oglasi se ji, da mu je mraz, da bi se rad grel pri peči. Odgovori mu ona: „Grem tedaj jaz od tu, potem pa le grej se ti pri peči.“ Ker se je spomnila, da ni še zaprla štacune, gre v štacuno, pobere tam nekaj denarja in ko jo za sabo zapre, zagleda v hišni veži motati se tujca, ki je bil od gorke peči skoz kuhinjo v vežo prišel, kakor bi iskal nekaj. Marijanica ga nejevoljno pokara: „Kaj pa delaš tukaj, zavoljo božjo, ali res ne moreš nočoj k miru priti?“ Odgovori ji, da je žejen, da išče vode. „Tu je voda, napij se“, — mu reče ona in mu se posveti. Ko se je zdelo, da se je napil, obrne se naglo proti nji, zgrabi jo z eno roko za vrat, z drugo pa ji začne usta mašiti. S težavo se mu Marijanica izvije in zbeži skozi izbo k hišnim vratom, da bi si jih odprla. On za njo, zaloti jo ravno pri vratih, ki si jih ni mogla odpreti.

Tu jo začne po mesarsko z nožem obdelovati po glavi, obrazu, vratu, rokah, prsih in drugod. Na strašno vpitje priteče svoji gospodinjji na pomoč pogumna, a komaj na pol oblečena dekla, proti kateri se zdaj divjak obrne ter jo začne z ostrino obdelovati po obrazu, vratu, rokah, a najnevarnejšo rano ji zadá v trebuh. Pogumna mladenka je s težavo odprla hišna vrata in svojo gospodinjjo s sabo vun potegnila. Hudobnež je zdaj pobegnil s kakimi 30 gl., katere je prej svoji žrtvi izpulil iz rok; Marijanica je zunaj v strupenem mrazu iz enajstih ran krvaveča obležala; dekla je stekla po stopnicah v bližnjo hišo klicat na pomoč in je tam obležala iz petih ran krvaveča. Dobri sosede so prihiteli in spravili nesrečni ženski v toplo zavetje ter poslali po duhovnika in zdravnika.

Ob 1. popolnoči je prišel g. zupnik sveto-lucijski, previdel nesrečni ženski z vsemi potrebnimi sv. sakramenti in ostal pri nji do 6. ure zjutraj. Prišel je ob 2. popolnoči tudi g. zdravnik iz Tomina, šival in obvezaval rane do belega dne. Obe ženski sti bili v smrtni nevarnosti nekaj dni; vendar je ta nevarnost minula, ker je mrzlica ponehala, tar izostalo nevarno vnetje ran, ki se pravilno celijo. V hišni veži je bilo vse krvavo po tleh, stolih, zabojih in stenah — res pravo mesarsko klanje. Najhušo rano dobila je Marijanica na vratu, od spredaj in zadaj, segajočo skoraj okoli in okoli vratu. le malo je manjkalo, da ji niso bile žile prerezane, kar bi bilo povzročilo hitro smrt.

zgodi. Med tem, ko se sv. vrata podirajo sedi pepež na svojem prestolu.

Ko poderejo zidarji zid in so sv. vrata odprta, pristopijo penitencijarji, da izperejo in u mi jejo z blagoslovljeno vodo prag in tla okolu

Ko se to izvrši, stopi sv. Oče papež iz svojega prestola k svetim vratom s križem v roki, poklekne na prag svetih vrat, moli nekoliko časa, potem ustane in zapoje stoje zahvalno pesem: „Te deum laudamus“ in stopi prvi skozi sv. vrata. Za njim grede vsi kardinali, škofje, duhovniki in drugi navzoči verniki.

Ob istem času, ko se to godi pri sv. Petru, odpro trije kardinali nalašč od papeža v to pooblašeni sv. vrata pri svetem Pavlu zunaj mesta, pri sv. Janezu v Lateranu, in pri sv. Mariji Veliki.

Naslednje leto se pa ravno tisti dan in ob tistem času „sv. leto“ konča in sv. vrata slovesno zapre. Pri tisti priliki se pa oznani „sv. leto“ za ves katoliški svet zunaj mesta Rima, ki pa navadno ne traja kakor v Rimu celo leto, marveč samo 6 mesecev.

Veliko trpljenja so prestali ubogi žandarji, ki so morali v strupenem mrazu za zločincem, nevedé kam je šel in od kod je; vendar pozdevalo se je, da je iz Ponikev. In res, na sv. Stefana praznik so ga žandarji prijeli, ko je stopil po sv. maši iz cerkve, našli so mu na životu še okrvavljeno srajco, ki je je bil spredaj slabo opral, a zadaj na hrbtu se je dobro poznalo krvavo znamenje roke, s katero ga je Marijanica od sebe pehala, ko se je z njim borila.

S početka je tajil zločinstvo, a pozneje menda vendar priznal; kesanja ni pokazal niti znamenja, ker je odgovarjal predrzno in trmasto. Bog mu daj milost, da svoj greh spozna, se ga skesa in se poboljša! Opisal sem nesrečo, ki se nam je prigodila v fari ravno za božične praznike in ob sklepu leta; obžalujemo, da je bila ta nesreča združena s takim hudodelstvom, ki vpije v nebo za maščevanje. —

A tudi novo leto nam je že prineslo eno nesrečo, pa brez hudodelstva, brez greha in brez krvi: dne 2. januarja se nam je polomil pri orglah meh..... Izkrvaveti ta mož res ne more, ali lahko pa ob sapo pride, zato mu hočemo brz pomagati. — n.

¹⁾ Zahvaljujemo se za to sporočilo. Pričakovali smo od dne do dne, da se nam dogodek točno opiše. Katoliški listi so res kasni!

NOVICE.

Blagoslov sv. Očeta je prinesel iz Rima naš prevzorni g. kardinal „katoliškemu slov. delavskemu društvu“ in „Alojzijevišču“. Blagoslov očetov otrokom hiše zida.

Premil škof Andrej Sterk je v torek obiskal našega prevz. kardinala. Vrnil se je še isti dan na svoje mesto v Trst.

Slovesno proglašenje svetnikom. Dne 24. maja t. l. bo rimski papež slovesno proglasil svetnikom blaženega Janeza Kristnika Lasalle, ki je ustanovil red šolskih bratov. Ta red se je pred dvema letoma razširil tudi k nam. Šolske brate imamo namreč v slovenskem Alojzijevišču v Gorici.

Dr. Josip vitez Tonkli sprejme zopet mandat za državni zbor! Ta vest bo gotovo razveselila celo deželo.

Berbuč-Stanič-Tonkli so — do zdaj — nasvetovani kandidatje za državni zbor. O dr. Staniču smo vže povedali, da bi ne bil za nas, o prof. Berbuču nam je mogoče le to reči, kar pravi v nem njegovi prijatelji in znanci: da nima politične šole za državnega poslanca, a znova se zdaj pač ne bo učil. Nadalje se bojimo, da njegovo ime duhove le še bolj razburi, česar si pač nikedo ne želi, najmanj gotovo sam g. profesor, katerega sicer visoko čišlamo.

Dokler nam torej ne predložijo naši voditelji boljših kandidatov, ostanemo pri prvem nasvetu: naš bodoči državni poslanec bodi **dr. Jos. vit. Tonkli**, kateri je med vsemi najbolj sposoben in ni zapleten v domači razpor. **Dr. Gregorčiča prosimo, naj seže Tonkliju v roko** in potem naj se oba še z drugimi pravnata. Dežela je vsled osebnega prepira vže preveč trpela.

Ako stori to dr. Gregorčič, si brez dvojbe celo deželo zopet pridobi.

„Sloga“, naše politično društvo, je razposlala rodoljubom po deželi vprašanje, ali bi bili zadovoljni voliti v državni zbor c. kr. prof. Ivana Berbuča. „Sloga“ je prav storila, da je vprašala, ker naglica ni dobra. Volilci naj „Slogi“ odgovorijo po svojem prepričanju brez ozirov. Ozirov je bilo vže dovolj in preveč, zdaj je treba z resnico na dan.

Pojasnilo k volitvi deželnega poslanca v veleposestvu. „Soča“ od 4. t. m. je trdila, da je naš list strašil z bau-bau-om, ko je pisal o 92 nasprotnih glasovih v veleposestvu. Pravi tudi, da na slov. strani ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, ker drugače bi spravili večje število glasov za svojega kandidata.

Da je naš list resnico govoril in da tudi „Soča“ vsega ne ve, naj pričajo ti le podatki: Vseh volilcev je bilo 212. Oddanih glasov je bilo 155 in sicer za slovenskega kandidata 105, za italijanskega 50. Glasovalo ni 57 volilcev, 39 ital. in 18 slovenskih. A od odsotnih slovenskih volilcev jih je 5. umrlo, 1 ni hotel glasovati (g. kandid. Oskar Gaberšček), 1 je slaboumen, pri 4 pa niso še premoženjske razmere urejene. Torej se volitve ni vdeležilo prav za prav le 7 slov. volilcev. Za nasprotnega kandidata g. grofa Lanthierija so glasovali samo 3. Slovenci.

Ti podatki nam jasno kažejo, da smo Slovenci sicer sijajno zmagali, a da tudi nasprotnika ne smemo prenizko ceniti. Ako bi ne bili slov. volilci složni, potem bi bila ta volitev v resnici pravi bau-bau, posebno še zato, ker se je tudi vlada očito in odkrito na vso moč potegovala za grofa Lanthierija.

Goriški občinski svet dne 29. dec. 1899. Župan dr. Venuti poroča: da je g. Adolf Moser podelil goriškim dobrodelnim zavodom 200 kron; da so trgovci z jestrinami namesto vsakoletnega razdeljevanja mandulata ob novem letu podelili

dobrodelnim zavodom (beneficenza) 400 K. in zavodu za moške sirote v Rabatišču 200 Kron; da je g. zemljemerec Izidor Hirsch podelil dve popolni obleki za dva uboga učenca mestnih šol; da se vdove mestnih uradnikov zahvaljujejo, ker je mestni zastop uredil njih pokojnine v zmislu postave z dne 14. maja 1896.; da ne more ugoditi prošnji g. starešine Seppenhoferja, naj bi urliče iz stolne jare ne nosili več po Raštelu in čez Travniki na pokopališče, ampak za Gradom in sicer radi tega ne, ker je občinski svet dne 20. avgusta l. 1885. tako določil. Dokler občinski svet drugače ne sklene, ostati mora pri starem.

G. Seppenhofjer stavi nujni predlog, da se v tem oziru hitro napravijo potrebni koraki, ker ne mara gledati pogrebov! Starešina Marani pravi, da naj se ta predlog odstopi zdravstvenemu odseku, kar obvelja.

G. župan predlaga, da se podaljša pogodba z g. Rossi-jem, podjetnikom za škropljenje javnih cest.

K 5. točki dnevnega reda govori zemljemerec Luzzatto o novem kamenitem tlaku, o novi strehi iz kositarskih plošč, ki se ima napraviti na goriškem trgu. Stroški so proračunjeni na 5338 gl.

K 6. točki govori starešina Brano. Dobrijo se zidarska dela g. Ernesta Rossija.

K 7. točki predlaga g. Marani, da se ustanovi v Gorici ženski nadaljevalni tečaj za it. deklice, ki so v 6 letih dovršile vsaj 5. razred in so dosegle starost 12 ali 13 let. Poduk bo popoldne in sicer 6 ur na teden. Sprejeto!

Na predlog istega g. Marani-ja se je odkazala nagrada 400 kron italijanskemu Alojzije-višču. Proti temu je glasoval le znani Seppenhofjer.

V tajni seji se je nakazala nagrada g. občinskemu tajniku Vecchi-ju, raznim drugim uradnikom in mestnim stražnikom.

G. Avgust Zurman, ki je bil nedavno imenovan goriškim okrajnim šolskim nadzornikom, bo še nadalje vodil šole na Edlingovem prehodu.

Stipendije Frintove ustanove so dobili: L. Vinci 400 kron, Delpiero 600 kron, V. Vinci 400 kron, Bolaffio 400 kron, Mosettig 400 kron.

Imenovanje. Obče znani in čislani slovenski pisatelj in urednik leposlovnega lista „Dom in sveta“, veleučeni g. dr. Fr. Lampè, je bil imenovan te dni stolnim kanonikom ljubljanskim. Čestitamo!

Pogreb † Štefana Bensa je bil dokaz občnega spoštovanja, katero je ranjki vžival v Gorici. Zapustil je svoje majhno premoženje deškemu semenišču, a tudi drugim zavodom je volil zneske. — N. v. m. p.

Družino Pečenkovo v Reifenbergu na Kresiji je zadela nesreča. Umrli je namreč še celo mlada nevesta Alojzija. Iskreno sožalje!

V Tolminski fari je bilo lansko leto rojenih 145, umrlo jih je 110, torej 35 manj. Zdrav kraj! Poročenih je bilo 19 parov (oklicanih čez 40, ker se tudi libušenjski, drežniški in kamenski ženini oklicujejo v Tolminu).

Slavlje o sv. treh kraljih v hiši oo. jezuitov v Gorici je bilo, kakor vsako leto, tudi letos prav priprosto, ali pristržno. Bogoslovci redovniki so deklamovali govore in peli pesni v raznih jezikih na čast božjega deteta; sodelovali so tudi otroci iz mesta. Na vrsto so prišle točke tudi v bulgarskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Njemu na čast, ki je poslal duhovnike učiti vse narode. Da bi vže skoraj prišli vsi narodje molit Jezusa Kristusa!

Vojščica. Preč. g. Karol Čigon, vrli vikar in marljivi pisatelj slovenski, je praznoval na praznik sv. treh Kraljev petindvajsetletnico svojega mašništva. Občinarji so mu napravili slavolok. Streljanje iz topičev je oznanjalo daleč na okrog izredno slavnost. Na mnoga leta!

Iz doljne Vertojbe nam poročajo, da so imeli o božičnih praznikih v cerkvi prav lepo petje, za kar gre čast g. pevovodju Komelu iz Gorice in vrlim domačim pevcem in pevkam.

Banjšice. Občini Banjšice in Bate udobili sti z novim letom s pošto v Grgarju trikratno zvezo v tednu.

Iz Temnice nam poroča občinar: Preteklo je vže več mesecev, od kar so se vršile občinske volitve treh katastrálnih občin: Lipe, Temnice in Kostanjevice. Ker se pa niso vršile postavno, uložili so ugovor ali rekurz, kateri pa še sedaj ni rešen.

Opomba uredništva: Ker nam niso razmere v Temnici znane, bi radi izvedeli, kake nepostavnosti so se pri volitvah godile?

Klanec pod Medano na poti v Gorico je najhujši v vseh Brdih. Županstvo medansko je napravilo načrt za preložitve in uravnanje klanca. Stroški so proračunjeni na 7000 gl. Naj bi se to delo kmalu pričelo s pomočjo vseh, ki so za to poklicani!

Močvirje pod Brdami (od Medane do Muše) je zdaj polno vode: nezdravo za ljudi, spomladi škodljivo cvetju, nerodovitna zemlja, kjer bi bili lahko najbolj travniki! Kakor veliko drugih krajev naše dežele, je tudi podbrško močvirje pozabljeno od vlade in deželnega zbora.

Okrajno sodišče in davkarijo v Kobarižu so slovesno otvorili dne 1. januarja t. l. Novi sodnji želimo malo dela, davkarji pa mnogo denarja!

Koperski kaznjenci strajkajo. Dne 27. dec. m. l. niso hotli na delo, ker so bili nezadovoljni s hrano o božičnih praznikih. V četrtek dne 28. dec. se je iz Trsta v Koper odveljala stotnja vojakov. Tedaj tudi ti (kaznjenci) bodo zdej strajkali!

G. nadučitelj Peter Medvešek, prejšni urednik „Gorice“, javlja iz sv. Križa na Vipavskem, da je njih „bralno društvo“, kateremu je predsednik on, sprejelo kot dnevnik zloglasni Slovenski Narod. „Gorica“ je prinesla to vest z odprtimi črkami. Prav tako je tudi „bralno društvo“ v Komnu pod predsednikom nadučiteljem g. Lebanom sprejelo dnevnik: „Slovenski Narod“, kakor so javili „Soči“.

V Križu so izključili „Sočo“, ker so pristaši „Gorice“, v Komnu pa so izključili „Gorico“, ker so pristaši „Soče“. „Primorski List“ pa je izključen iz obeh društev.

Zalostna nam majka! „Slovenski Narod“ je prava kuga med slovenskim ljudstvom. Noben list — niti najbolj zagrizeni židovski, — ne napada na tak način sv. vere in katoliško duhovščino, kakor „Slovenski Narod“.

Shod furlanskih volilcev. Državni poslanec Zanetti je sklical v nedeljo, dne 7. t. m., v Kormin javen shod, pri katerem je poročal o svojem državnozborakem delovanju. Poslušalec je bilo okoli 600. Preč. g. Zanetti je bil zelo pridren in delaven poslanec. Shod je jednoglasno odobril poslančev delovanje.

Vinska klavzula. Italijanski listi izražajo bojazen, da bo Avstrija odpravila vinsko klavzulo, katera daje vsi ugodnosti uvozu italijanskih vin na škodo naših vinorejcev. Prepričani pa smo, da ne bo storila počasna avstrijska vlada tega koraka, ako se prizadeje avstrijski vinorejci odločno ne postavijo po robu. Zato pa so začeli že v vseh vinorodnih deželah širne Avstrije pridno prirejati shode, da slovesno protestujejo proti tej klavzuli.

Dotična avstrijska postava z dne 10. avg. 1892 l. ter 1. dec. 1892 l. določa: Lombardska, benečanska, srednje-italijanska, napolitanska in sicilijanska vina, nadalje navadna pijemontska vina dopuščati je, ako dohajajo v sodih, ob uvozu po suhem ali po morji v avstrijsko-ogerski colni okoliš po colnem postavku 3 gl. 20 kr. v zlatu avstrijske vrednote na 100 kg. Zahteva se, da so vina prava, ne pa ponarejena. Ali to je čudno, da se spričevala o pristnosti italijanskih vin napravljajo v Italiji in ne v Avstriji, ko vino pripeljejo. Na ta način nas Italijani sleparijo, da komaj več prenašamo. V Italiji pridelajo mnogo pristnega vina, mnogo pa ga tudi fabricirajo in potem uvažajo k nam.

To treba odpraviti! Naš svet je, da vse prizadeje občine nemudoma napravijo prošnjo na „visoko trgovinsko ministerstvo“, da se postava glede uvažanja italijanskih vin v Avstrijo z dne 10. avg. 1892 l. ter z 1. decembra 1892 l. predrugači, oziroma odpravi. V prošnji naj se pove, da je kupčija domačega vina radi te postave zelo pala. Kdo ve, ali se morda avstrijska vlada ne spameti?!

Psi — davkoplačevalci! Goriški magistrat javlja, da mu je treba naznaniti vse pse goriškega pomerija in sicer v tem mesecu. Za psa, ki se mu dobro godi, katerega imajo le za kratek čas, bo treba plačevati 20 kron na leto, za lovske pse 12 kron, za pse, ki varujejo hišo 6 kron in če je živinec bolj revno, tudi samo 2 kroni na leto!

Kako bomo plačevali davke v l. 1900. Finančno ravnateljstvo naznanja vsled postave z dne 9. marca 1870 dr. zak. št. 23, da se sledeči davki imajo v teh le rokih plačevati: a) zemljarina v mesečnih obrokih in to: prvega vsakega meseca naprej, b) hišno-razredni, kakor tudi hišno-najemni davek zunaj mesta Trsta v mesečnih rokih in to: prvega vsakega meseca naprej; v mestu Trstu in okolici pa se mora plačati hišno-najemni davek 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra, c) 5% davščina od hiš davka prostih radi zidanja ima se v onih rokih kakor hišno-najemni davek t. j. v Trstu in okolici 1. marca, 1. junija, septembra in 1. decembra, zunaj Trsta pa prvega vsakega meseca naprej plačati, d) obča pridobarina se ima plačati za vsako četrtletje naprej 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Isto tako treba plačati pridobarino od javnemu dajanju računov podvržnih podjetij v štirih jednaki. 1. januarja, 1. aprila 1. julija in 1. oktobra dospelajočih obrokih, e) v kolikor se prihodarina ne plača na način označen v §. 133 zakona od 25. oktobra 1896 dr. zak. št. 220 t. j. potom odbitka, treba jo poravnati v dveh jednaki. 1. junija ter 1. decembra dospelajočih obrokih, f) osebno dohodarino je plačati s pridržkom določeb §. 234 zakona od 25. oktobra 1896 dr. zak. št. 220 oziroma cesarske naredbe o 8. julija 1898 dr. zak. št. 120 v dveh jednaki. 1. junija ter 1. decembra dospelajočih obrokih. Vsled teh zakonskih odredb so dolžni vsi oni, ki izplačujejo dohodke v §§. 167 ter 168 gornjega zakona omenjene, ako isti niso zgolj spremenljivi, odtegniti

prejemnikom od teh dohodkov predpisano osebno dohodarino in plačarino, ki se jim v to svrhu vsakoletno prijavljajo. Odbitki se opravljajo v istih rokih in v istih razmernih obrokih, kakor izplačevanje prejemkov.

Kdor navedenih neposrednih davkov z državnimi dokladami vred ne plača najpозneje v 14 dneh po preteku roka določenega za poravnanje vsakega teh davkov, je dolžan plačati zamudne obresti če preseže posamezni redni davek z državnimi dokladami vred za vse leto 100 k. Zamudne obresti se računajo od dneva sledečega roka za vplačanje do dne plačila, tako da pride po 2% v. na vsakih dve sto kron vsaki dan, kar se z dolžnim davkom vred potrjuje.

Slednjič se opozarjajo plačalci še na sledečo določbo §. 5 zakona z dne 9. marca 1870 dr. zak. št. 23: „Če bi se o začetku novega davčnega leta še ne bil mogel dolžni davek za to leto posamnim davkoplačevalcem stalno predpisati, naj se davki za ustavno dovoljeni čas plačujejo v znesku predpisanem za preteklo davčno leto, dokler se ne odmerijo novi davki, v katere je potem všteti uže izvršena plačila“. Trst, dne 1. januarja 1900. Oton vitez pl. Zimmermann c. kr. dvorni svetnik in finančni ravnatelj.

Razglas. Objavlja se s tem, da se bodo vršile nadomestilne volitve v cenilne komisije za osebno dohodarino v tukajšnjem političnem okraju, katere se imajo vršiti v smislu §§. 179 181 in 183 postave od 25. oktobra 1896 (l. dr. z. št. 220). mesto po §. 189 izstopivših udov in namestnikov, na podlagi §. 17 volilnega predpisa, priloga D izvršitvenega predpisa (l. dr. z. št. 35 od 1897) k zgoraj omenjeni postavi tako-le:

A. Cenilni okraj št. 1. „Gorica mesto.“ Volitev bode: 1. Za I. in II. volilno telo, dne 26. januarja 1900 od 9—12 ure predp. v občinski dvorani Via Giardino št. 17, in sicer voli I volilno telo enega (1) uda in II. volilno telo enega (1) uda in enega (1) namestnika. Barva glasovnic je bela za I. volilno telo in rumena za II. volilno telo. 2. Za III. volilno telo, dne 27. januarja 1900 od 9—12 ure predp. v občinski dvorani Via Giardino št. 17; volilo se bode enega (1) uda in dva (2) namestnika. Barva glasovnic je rožnata.

B. Canilni okraj št. 2. Pol. okraj „Gorica (dežela)“. Volitev bode: Za vsa tri volilna telesa tega cenilnega okraja, dne 25. januarja 1900 od 9—12 predp. v uradnih prostorih davčnega oddelka Via Teatro št. 5, in sicer voli I. volilno telo enega (1) uda in enega (1) namestnika, II. volilno telo enega (1) namestnika in III. volilno telo dva (2) uda in enega (1) namestnika. Barva glasovnic za I. volilno telo je bela, za II. volilno telo rumena in za III. volilno telo rožnata. Glede načina, aktivne in pasivne volilne pravice, kakor tudi načina izvrševanja te pravice, se obrača pazljivost volilcev na dotične določbe postave od 25. oktobra 1896 (l. dr. z. št. 220) ter premenjenega volilnega predpisa. Volilni komisar ne sprejme nefrankovanih ali nedostatno frankovanih pošiljatev z volilnimi listki ter jih bo smatral v smislu §. 34. volilnega predpisa kot neveljavne. Od c. kr. okrajnega glavarstva. V Gorici, 1. januarja 1900.

Razpisana prebenda. Ena izpraznjena prebenda ustanovitve za plemenite gospe poknežene grofovine goriške in gradiške se s tem razpisuje z opazko, da imajo prosilke podati svoje dotične uloge v šestih tednih deželnemu odboru goriškemu:

V ta namen naj dokažejo: 1. da imajo najmanj 18 let; 2. da so uboge; 3. vrsto njihovega plemstva in ali spadajo med plemenite rodbine tukajšnje grofovine; 4. da so lepega zadržanja; 5. stan in premoženje njihovih staršev, pa kake zasluge imajo oni za državo; 6. število sester, ali uživa vže katera izmed njih ali prosilka sama, kako prebendo ali drugo pomoč.

Deželni odbor; deželni glavar Pajer m. p.

Nov list. V Krku začel je izhajati poučno-gospodarski list „Pučki Prijatelj“. Tiska ga nova tiskarna „Kurykta“, katero je ustanovil prevzorni škof dr. Mahnič.

„Slavljanska lira“ (list za tamburaške zборе), prične izhajati v Trstu s 15-im januarskim 1900.

Izhajal bode v zvezkih mesečno na veliki četrtinski obliki in dveh polah, to je, 16. straneh ne vstevši platnice.

„Slavljanska Lira“ bo prinašala izključno le tamburaške koncertne skladbe nalašč prirejene za razne koncerte, veselice, itd.

Vsebinska „Slavljanske Lir“ bodo sledeči komadi: Venčki raznih slovanskih narodov: pesmi za en, dva in več glasov s spremljevanjem, fantazije, varijacije, idile, gavotte, romance, serenade, odlomki iz različnih oper in operet, menutti, operni in operetni potpourri, kakor tudi koračnice, mazurke, valčki, polke itd.

Celoletna knjiga „Slavljanska Lira“ bo imela z naslovom in kazalom 200 strani, na katerih bo 30-35 različnih gori označenih modernih skladb, ter bo stala za vsa leto po pošti pošiljana le 15 kron, za pol leta pa 8 kron av. velj.

Naročnino treba je poslati naprej, vsaj do

10. januarja 1900, ker se bo tiskalo le malo izvodov več, nego bode naročnikov.

Uredništvo „Slovjanske lire“ je v Trstu, ulica Cologna št. 2, I. nadstropje.

Na obilo naročevanje vabi *Hrabroslav Vogrič* učitelj glasbe, vodja pevskega in tamb. zbora „Kolo“ v Trstu.

Naša društva.

Vabilo na naročbo. Tukajšna c. kr. kmetijsko društvo odpre, kakor v preteklih letih, naročbo, katere se lahko vdeležijo društveni udje in kmetovalci naše dežele, na skupno nakupovanje a) bakrenega vitrijola (prve vrste) in b) zmlatega žvepla (dvakrat rafinirano, izvanredno drobno zmlato), c) žvepla z primesjo 3% bakrenega vitrijola po naslednjih pogojih:

1. Kupna cena za bakreni vitrijol je določena na 31 gl. in 30 kr. kvintal. — 2. Pri naročbi bakrenega vitrijola je plačati 5 gl. varščine od vsacega kvintala ali 50 kr. od vsake 10 kilgr. — 3. Za originalne sode držče 250 kgr. ne bo plačati embalaže; med tem, ko se bodo za manjše množine vračunili zaklji po različnosti množine blaga. — 4. Najmanjša množina bakrenega vitrijola, katero se more naročiti, je določena na 10 kgr. in v množinah, katere se dajo deliti s številko 10. — 5. Kupna cena zmlatega žvepla v zakljih po 50 kgr. je gl. 6 in 70 kr.; kvintal žvepla z primesjo 7. gl. in 60 kr. in varščina, katere se mora plačati pri naročbi, znaša 1 gl. za vsaki žakelj.

Splošni pogoji: Zgoraj navedene kupne cene so določene za blago v društvenem magacinu v Gorici (bivši sladkornici, Via Cappuccini), toda stroške nakladovanja bodo morali plačati naročniki sami. Naročbe se sprejemajo, dokler ne poide blago*) (150.000 gr. bakren. vitrijola, 100.000 kgr. žvepla). Blago se izroči v mesecu aprilu t. l. in takrat se ima izvršiti tudi dotično doplačilo. Za naročnike, kateri bi ne prevzeli bakrenega vitrijola ali žvepla v času, ki se jim naznani s posebnim listom, se bo hranilo blago v magacinu še osem dni proti nagradi 1 kr. od kvintala na dan. Po preteku te dobe se bo smatralo, da dotični naročnik ne sprejema blaga, in uplačena varščina pojde v korist „zaloga za naročbe“.

Od vsacega naročnika, kateri ni poznan kot posestnik, se bode lahko zahtevalo uradno zupanstveno potrdilo, da je on zares posestnik in da množina naročenega blaga odgovarja njegovemu posestvu.

Opomba: Modra galica ali bakreni vitrijol ne pomaga samo proti trtni strupeni rosi ali peronospori, ampak odganja peronosporo tudi na krompirju. Ta bolezen je že več let silno zmanjšala pridelek na onem krompirju, ki se izvaja iz naše dežele, in zato priporočamo prav nujno, naj se krompir škropi z enako raztoplino, kakoršno rabimo proti trtni peronospori, in sicer je prvi-krat škropiti, kadar so rastline 20 cm. visoke, potem pa, kadar se prikaže bolezen, vsake 15 dni. C. kr. kmetijsko društvo v Gorici. Predsednik: Coronini.

*) Vsak kmetovalec naj tedaj hitro naroči, dokler ne poide zaloga!

Umetna gnojila. Kmetijsko društvo v Gorici hoče napraviti poskuse, katera gnojila bi bila za naše kraje najbolj primerna? Zato je dobilo od kmetijskega ministerstva podpore 800 kron. Poskusi se bodo vršili na Vipavskem, na Krasu, na Brdih in v Furlaniji. Oglasijo naj se kmetje, kateri želijo, da se ti poskusi napravijo na njih senozetih. Gnojila dobe zastoj! Senozet pa mora obsegati najmanj 900 m². Za plačilo, da dobe gnojila zastoj, morali bodo o žetvi poročati kmetijskemu društvu v uspehih.

Zavarovalnica v Medani. V nedeljo je bil prvi ali ustanovni zbor zavarovalnice proti nesrečam pri goveji živini v Medani. Društvo je ustanovil g. župan Ant. Zuchiat. Zbrali so se gospodarji občine medanske v velikem številu. Na povabilo g. župana je dr. Jos. Paclica govoril o potrebi društva sploh in posebe o imenovanem društvu. Pristopilo je mnogo udov, kateri so izbrali odbor, nadzorstvo in oglednike. Predsednik je g. župan A. Zuchiat, podpred. g. Toroš-Korin, tajnik g. Fr. Zuchiat, blagajnik č. g. Jan. Kurinčič. Upamo, da bo društvo raslo in napredovalo pod vodstvom takih vrlih mož. Srečna občina, ki ima take goreče in krščanske izobražene može!

Goriška ljudska posojilnica je imela meseca decembra 303.490,02 kron prometa. Hranilnih ulog so uložili okroglo 50.000 kron.

Trgovsko obrtna zadruga je imela meseca decembra prometa za 183.782,46 kron. Število zadrugnikov je naraslo v tem mesecu od 1397 do 1433.

Sadjarsko in vinarsko društvo v Kanalu priredi v nedeljo 14. t. m. pop. v obč. dvorani javno predavanje o sadjereji in trtoreji, ker bo letos delilo udom dveresa in amer. trte. Predsedništvo.

Za Alojzijevešče: Preč. gg. A. Cibič 30 K, I. Murovec 20 K, I. Feltrin 20 K, F. Červ

24 K, I. Košir 10 K, Pr. Zakrajšek 4 K, sl. cerkveno pevsko društvo Velikodol 4 K 34 v., N. N. 4 K. Josip Čigon cerkovnik stol. Cerkve 2 K, Franc Zuchiat, posestnik v Medani 10 K.

Bog živi vrle dobrotnike in uzbudi mnogo posnemalcev!

Za kratek čas.

— Imenitnemu zdravniku Hufelandu je rekel knez K.: „Vi gospod doktor, ste imeniten zdravnik; vam je človeško telo najbrž tako znano, da morete zaslediti in ozdraviti vse bolezni.“

Hufeland mu odgovori: „Mi zdravniki smo kakor ponočni čuvaji; za vse ulice po telesu sicer vemo, kaj pa se po njih godi, o tem moremo le ugibati.“

— Žena: „Tvoja suknja je vsa blatna, kako to?“ Mož: „V blato mi je padla.“ Žena: „Nerodnož, zakaj je nisi trdneje držal?“ Mož: „Zato, ker sem jo imel na sebi.“

— „Veš, najceneje je, ako se človek natančno drži kuharske knjige: tu je natančno povedano, koliko se vzame vsake reči.“ Mož: „Oh! pojdi mi ti in tvoje kuharske bukve; tu se vedno bere: vzemi, vzemi, toda kje, tega ne povedo.“

— Korporal vojaku novincu: „Vi, mož, bi bili na straži za kakir drevesom, pa bi v daljavi zapazili kaj sumljivega? Kaj bi storili, da bi se prepričali, kaj je ono?“ Vojak: „Na drevo bi zlezal.“ „Dobro, na kaj boste pa sedaj najbolj pazili?“ „Da ne bi dol padel.“

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Kongsreij „Primorskega Lista“.
Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega Lista“ se dobivajo v tobakarnah v šolskih in namskih ulicah po 5 kr. ali 10 vin.

ZAHVALA.

Podpisani se prav spoštljivo in srčno zahvaljuje vsem p. n. deležnikom pri pogrebu svojega prečastitega, nepozabnega strica msgra

Štefana Benze,

posebno pa velečastitemu prvostolnemu kapitelju, da so obilno počastili ljubljene pokojnika kljub slabemu vremenu. Bog plati stotero!

Na Dunaju dne 10. januarja 1900.

Dr. Anton Primožič,
profesor.

ZAHVALA.

sem znancem in prijateljem, ki so našo

nevesto

Alojzijo

dne 31. dec. spremili k večnemu počitku in s tem obljali naši družini bitko žalost v veliki nesreči bodi iskrena zahvala. Posebno še zahvaljamo č. gg. dušna pastirja in pevce.

V Reifenbergu, dne 3. januv. 1900.

Družina Pečenko.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni uhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica števil. 14, blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsa in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbnikom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem
J. KOPAČ,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinerega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Prva slovenska trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

prej G. Darbo

GORICA — pred nadškofijo št. 9. — GORICA

Priporočata po najnižih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa in plosčevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinogradskega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja. Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; priznana zaloga najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroškega askalon in brescian jekla. — Zaloga Portland in roman cementa. — Česar ni v zalogi, priskrbi se nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovine po najvišji ceni!
Vsako naročilo izvrši se nemudoma in vestno!